

Felipe Uriarte

“Mendizaletasunarekin eta musikarekin herria josi nahi dugu”



Urmuga zeharkaldiak hirugarren edizioa izango du aurtengo udan, uztailaren 12tik 30era. Ekimenaren antolatzaileetako bat da Felipe Uriarte mendizale eta mendi gidaria (Pasai Donibane, 1944). Ur-mugaren ertzetik Euskal Herria ekialdetik mendebaldera zeharkatuko dute aurten ere, musika lagun.

IRATI IRAZUSTA JAUREGI

Nola sortu zen Urmuga, eta zein helbururekin?

2018an *Oxigenoa euskarari 6.000 metroan ere* ekimena egin genuen. Euskal Herriko hamabi gazte eta hamabi sherpa gazte elkartu genituen Nepalen, eta 6.000 metroko bi mendi igo genituen, baita Everest inguruan 24 egunetako ibilaldi biribila egin ere. Proiektua aurrera ateratzeko dirua biltzeko, besteak beste, Oñatiko parrokiaren kontzertu bat antolatu genuen. Kontzertuko egitaraua Migel Zeberio orkestra zuzendariaren eraman zuen aurrera, eta hark esan zidan: “Hurrengo batean musika eta mendia josten dituen ekimen bat egin behar dugu”.

Paper batean apuntatu nuen berak esana, eta, Tibeten eta Nepalen arteko mugan nengoela, oharra ikusi nuen. Altuerak eta mendiak buruan eragiten dute, eta batzuetan kalterako izan daitezkeen arren, niri etorria handitu egiten

zait, eta han izan nuen Urmugaren ideia. Han Himalaiak egiten du muga bien artean, ur-muga bat da. Zer da ur-muga bat? Ertz bat, hari bat; gure kasuan, Euskal Herria mendebaldetik ekialdera zeharkatzen duena, Angulo portutik Hiru Erregeen Mahaiko gailurreraino.

Hari horri tiraka, ideia garatzen joan nintzen: hemeretzi egunetan ur-muga oinez egingo genuen eta inguruko herrietan kontzertuak antolatuko genituen, mendizaletasuna eta musika josita, kultura eta herrigintza lotuta. 2019ko Gabonetan aurkeztu nien lagun batzuei asmoa, eta negu horretan hasi ginen lehenengo Urmuga antolatzen.

Pandemiak bete-bete harrapatuko zintuzten orduan.

Oraindik itxialdian geundela erabaki genuen proiektuarekin aurrera egitea. Maiatzerako lan handia genuen egina, ez genekien kontzerturik egiterik eta

jendea pilatzerik izango genuen. Arazo izan zen alde batetik, baina beste aldetik, kontuan hartuta uda horretan gaur gutxi antolatu zela, ate asko ere ireki zizkiguten.

2020an pandemia tokatu zitzaigun, eta aurten uholdeak, hauteskunde uholdeak. Urmuga antolatzeko ate asko jotzen ditugu: udalenak, aldundienak, Eusko Jaurlaritzarenak... Guztiak oso lanpetuta egon dira hauteskundeak prestatzen, eta orain beste hauteskunde batzuk datoz. Pandemia txarra izan zen, baina hain txarra ez. Hauteskunde uholde hau min handiagoa egiten ari zaigu.

Zein izango da aurtengo Urmugaren ibilbidea?

Ur-mugaren ertza beti bera da, nahiz eta punturen batzuetan bidea aldatzen dugun urte batetik bestera. Ertz hartaz lehen aldiz hitz egin ziguna Luis-Pedro



I. IRAZUSTA

Peña Santiago izan zen; liburu batean bildu zituen ertzaren mapak. Urte batzuetara, Aldatz Gora Bilboko mendi taldeko Patxi Galek bideko mapak herritu zituen. Bera da ur-mugan ortodoxoena.

Guk marra hori jarraitzen dugu, baina ez gara hain ortodoxoak. Esango nuke heterodoxoak garela, eta tranpa txiki batzuk egiten ditugu, osorik egiteko luzezia delako jardunaldia, beste bide bat politagoa delako edo lotarako tokia eskaini diguten lekura desbideratzen garelako. Hala ere, nahiko zintzoak gara ur-mugarekin.

Angulo portutik abiatu eta Euskal Herriko mendilerro eta tontorrik ezagunenak zapalduko ditugu: Gorbeia ingurua, Durangaldeko mendiak, Aizkorri, Aralar... Hiru Erregeen Mahaira iritsi arte. Euskal Herriko zazpi herrialdeak igaroko ditugu. Izaban bukatuko da aurtengo edizioa, 2021ean bezala, eta egun osoko egitaraua antolatu dugu uztailearen 30erako.

Nolako musika eskaintza egongo da? Alde batetik, mikrokontzertuak izango

“Gaur egun herri txikietako despopulazioa arazo sozial larria da, eta Urmugak landa herrietara jotzen du, haiei eta bertako biztanleei erreparatzen die”



ditugu, sarri desordutan eta destokitan. Mendi gailurretan, adibidez Txarlazon (980 metro), uztailearen 12an; aterpeetan ere bai, besteak beste Orbaizeta aldean, Azpegi aterpearen aurrean uztailearen 25ean; aparteko leketan ere izango da eskaintza, esaterako Aldatzeko harrobi zaharrea. Mikrokontzertu hauek, batez ere, mendizaleei begira antolatzen ditugu.

Hala ere, musika aldetik garrantzitsuenak kontzertu nagusiak izango dira.

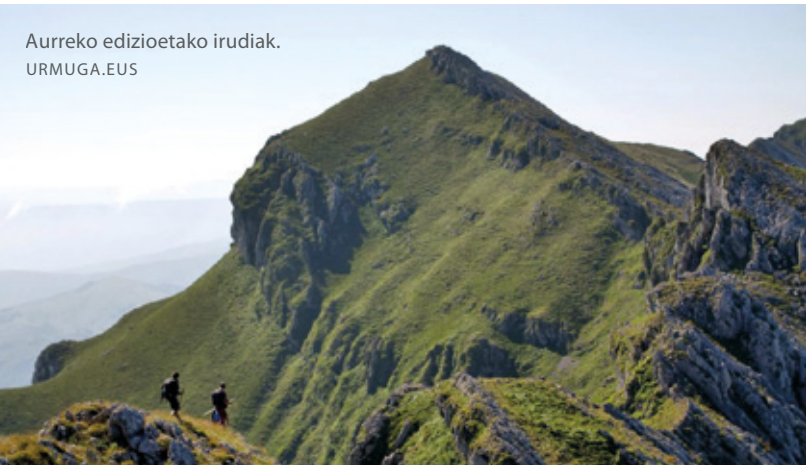
Eskaintza zabala eta askotarikoa izango da estilo aldetik; Et Incarnatus Orkestra izango da musikaren ardatz, eta bere inguruan jiraka arituko dira bakarlariak, txistulariak, trikitilariak... Beste askoren artean, Ibil Bedi, Rukula, Korrontzi eta Xutik taldeen emanaldiak izango ditugu.

Saio handien artean aipatzekoa da uztailearen 17an Araia herrian egingo dena, Marutegi baserriaren aurrean. Klasiko bihurtu da Aizpearro kontzertua, Aralar-ko Desoamendi inguruan. Zulo bat dago, antzina erabiltzen zena, eta duela 2.000 urteko txabolak daude inguruan. Areto perfektua da: orkestra han behean egoten da, eta publikoa goian eserita. Aurtun Aizpearron Eñaut Elorrieta, Alaitz eta Maider, Mikel Urdangarin, Alex Sardui, Olaia Intziarte eta Bixente Martinez izango ditugu. Baigorriko kontzertua, berriz, berezia izango da, bertan *Sasitik Sasira* Eltzegor taldeko kantaren bertsio berria estreinatuko baita.

Nortzuk zaudete antolakuntzaren atzean?

Gure inguruko senide eta lagunez gain,

Aurreko edizioetako irudiak.
URMUGA.EUS



Urmuga igarotzen den herrietako eragile eta herritarrek ere parte hartzen dute antolakuntzan: mendi elkarteak, abesbatzak, musika bandak... Sare horri esker ateratzen da Urmuga aurrera. Haiek dira herria eta ingurua ezagutzen dutenak, eta kontzertuak egiteko baso, jauregi edo zelai politak non dauden haiek dakite ondoen. Jende horri esker lortzen ditugu, besteak beste, lotarako edo afaltzeko lekuak.

Nork hartzen du parte Urmugan?

Bi urmugalari mota daude: kontzertuetara baino joaten ez direnak eta mendi ibilaldia ere egiten dutenak. Kontzertuak naturaguneetan egiten direnez, hara iristeko ere beti ibili behar izaten da pixka bat. Eta mendi ibilaldia egiten dutenen artean denetarik dago, egun bakarreko ibilaldia egiten dutenak edo astebete gurekin igarotzen dutenak.

Zein dira transmititu nahi dituzuen balioak?

Nazio bat garela da Urmugak plazaratzen duen ideia nagusia; Euskal Herria izan badela, nahiz hiru administrazioetan zatituta egon. Ur-muga, uren bana-

“Urmugak euskaraz egiten du berba. Hala ere, bestelako hizkuntzak hitz egiten dituztenak ere gonbidatuta daude parte hartzera”



tzaile bada ere, ez da nazio honen muga. Alderantziz, guretzat ertza da hari bat, eta hari horrekin, mendizaletasunarekin eta musikarekin herria josi nahi dugu. Urmugaren iparra hegoarekin eta mendebala ekialdearekin. Eta ertz hori muga ez den gisan, hiru administrazioen arteko mugak ere ez dira muga gure naziorako. Horren gainetik bizi da gure komunitatea.

Beste ezaugarri garrantzitsua dugu kultura, musika gure kasuan, ahantzitako herri txikietara eramatea. Hirietako kontzertu erraldioen garaiotan, Urmu-

gak musika ona eta berezia herrietara eraman nahi du; poparen, rockaren edo harizko orkestra baten abaroan sortutako musikaz busti nahi ditu gure geografiako herriak. Gaur egun herri txikietako despopulazioa arazo sozial larria da, eta horrek beste arazo batzuk ekartzen ditu, tartean euskal nortasunaren galera. Gainera, AHT bezalako proiektuek joera horiek bizkortu egingo dituzte. Urmugak landa herrietara jotzen du, eta haiei eta bertako biztanleei erreparatzen die.

Mendizaleok oinez josiko ditugu Urduña, Otxandio, Araia, Aramaio, Zegama, Aldatz, Orbaizeta, Baigorri eta Izaba, eta herri horietan ez da musikarik faltako. Hori guztia balizkotik baiezkora eramateko, boluntarioen lana azpimarratu beharra dago. Gordejuela, Arburu, Bidart, Zabala, Balanzategi... Abizen horien atzean pertsona dotore eta eskuzabalak daude.

Azkenik, hizkuntza kontua ere bada Urmuga. Euskara da ekimenaren ardatzean dagoen hizkuntza, Urmugak euskaraz egiten du berba. Hala ere, bestelako hizkuntzak hitz egiten dituztenak ere gonbidatuta daude parte hartzera, ongi etorriak izango dira. ●